

Position Paper

Rondetafelgesprek Digitale Inclusie - Commissie Digitale Zaken

11 juni 2026
Stichting Allemaal Digitaal

allemaal
digitaal

Digitaal meedoen begint bij echte toegang

De position paper van de Alliantie Digitaal Samenleven onderstreept terecht dat digitale inclusie een randvoorwaarde is om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Voor mensen in een financieel kwetsbare positie begint die inclusie echter bij iets heel eenvoudigs: toegang tot een goedwerkend apparaat en betaalbaar internet. Zonder die basis blijven digitale overheidsdiensten, onderwijs, zorg, werk en financiële dienstverlening voor een grote groep mensen buiten bereik.

Toegang tot een apparaat: benut wat er al is

We zien dat het anders kan. De samenwerking tussen de Rijksoverheid en Stichting Allemaal Digitaal rondom de herinzet van laptops is daar een krachtig voorbeeld van. Afgeschreven laptops vanuit Rijksoverheid organisaties krijgen een tweede leven en komen terecht bij mensen die ze hard nodig hebben. Dat is effectief én duurzaam.

Maar tegelijkertijd laten we kansen liggen. Niet alle beschikbare apparaten worden heringezet. Ook ontstaan er parallel initiatieven waarbij nieuwe laptops worden ingekocht voor specifieke doelgroepen. Dat leidt tot versnippering en onnodige kosten. Het wringt dat we aan de ene kant waardevolle hardware laten liggen, en aan de andere kant nieuw inkopen, terwijl met hetzelfde budget veel meer mensen geholpen kunnen worden.

Daarom is de oproep simpel: organiseer dit rijksbreed. Breng alle initiatieven rondom hardware samen, maak circulaire herinzet het uitgangspunt en kies pas voor nieuw waar dat echt nodig is. Niet het type apparaat moet centraal staan, maar de impact die we ermee bereiken.

Toegang tot internet: meer dan alleen betaalbaarheid

Een apparaat alleen is niet genoeg. Zonder internet blijft het een lege huls. Er wordt vanuit het Ministerie van Economische Zaken gesproken met de telecomsector over betaalbare oplossingen voor internettoegang. Tegelijkertijd leert de praktijk, onder andere uit de pilot met het Digitaal Meedoen Pakket in Amsterdam, Utrecht en Westerkwartier, dat de werkelijkheid weerbarstiger is. Mensen lopen niet alleen vast op prijs, maar vooral op de complexiteit van het aanbod.

Welke bundel past? Wat heb je echt nodig? Waar zit je aan vast? Voor veel mensen zijn dat geen eenvoudige keuzes om te maken.

Het gevolg is schrijnend: huishoudens met een kleine beurs betalen soms een aanzienlijk deel van hun inkomen aan abonnementen die niet passen bij hun gebruik of situatie. Daarom moeten we internet voor deze groep anders benaderen. Niet als een markt waarin iedereen geacht wordt zelfredzaam te zijn, maar als een basisvoorziening die toegang geeft tot de samenleving. Dat vraagt om eenvoudige, begrijpelijke abonnementen én om onafhankelijke ondersteuning bij het maken van keuzes. Hier ligt juist een gezamenlijke opgave voor overheid en marktpartijen.

Het lokale netwerk: waar toegang werkelijkheid wordt

Zelfs met een apparaat en internet zijn we er nog niet, want toegang krijgt pas betekenis als mensen er ook mee uit de voeten kunnen.

In de praktijk zien we dat een breed lokaal netwerk die vertaalslag maakt. Maatschappelijke organisaties, welzijnswerk, vrijwilligersinitiatieven en vele andere partijen staan letterlijk naast mensen. Niet alleen bij digitale vragen, maar juist op het snijvlak van schulden, zorg, werk en onderwijs. Zij kennen de leefwereld, zien wat er speelt en bieden hulp op plekken waar al vertrouwen is. Dit netwerk is onmisbaar, maar ook kwetsbaar. Te vaak hangt het af van tijdelijke financiering, losse projecten en goodwill. Continuïteit is niet vanzelfsprekend, terwijl de vraag dat wel is.

Als we digitale inclusie serieus nemen, moeten we ook deze infrastructuur serieus nemen. Dat betekent: erkennen, structureel financieren en beter verbinden met landelijke ambities met een regievoerder die dit samenbrengt.

Van losse initiatieven naar een systeem dat werkt

Wat opvalt, is dat veel oplossingen nog het karakter hebben van pilots en tijdelijke regelingen. Maar digitale uitsluiting is geen tijdelijk probleem. Het vraagt om een samenhangende aanpak waarin middelen gezamenlijk worden ingezet en verantwoordelijkheid helder is belegd.

Daar hoort ook bij dat we het bedrijfsleven nadrukkelijker aanspreken. Veel partijen verdienen aan digitalisering, maar dragen nog beperkt bij aan het oplossen van de keerzijde ervan. Digitale toegang is geen vrijblijvende opgave. Het is een randvoorwaarde voor meedoen in de samenleving. En die verantwoordelijkheid ligt bij ons allemaal: overheid én markt.

Oproep aan de kamerleden

Om digitale toegang daadwerkelijk te realiseren, zijn nu concrete keuzes nodig:

- **Organiseer rijksbrede regie op apparaten.** Bundel alle hardwarestromen en initiatieven en maak circulaire herinzet de norm. Stop versnippering en stuur actief op maximale maatschappelijke impact per euro.
- **Behandel internet als basisvoorziening.** Zorg dat er voor huishoudens met een laag inkomen eenvoudige, betaalbare en passende abonnementen komen, met onafhankelijke ondersteuning als vast onderdeel van het aanbod.
- Veranker lokale ondersteuning structureel. Erken het lokale netwerk als essentieel onderdeel van de digitale infrastructuur en zorg voor structurele financiering en duidelijke opdrachtverlening, in plaats van tijdelijke projecten.
- **Maak verantwoordelijkheid van marktpartijen niet vrijblijvend.** Borg digitale toegang als publieke randvoorwaarde in beleid en leg dit vast in inkoopvoorwaarden, onder andere via SROI-verplichtingen.

Zonder toegang geen digitaal meedoen. En zonder meedoen geen volwaardige plek in onze samenleving.